

Актуальні запитання та відповіді

Відділ підтримки сім'ї та координації надання соціальних послуг управління соціального захисту населення районної державної адміністрації звертає увагу багатодітних сімей і інформує:

- для отримання посвідчення на дітей та батьків багатодітної родини, необхідно звернутись своєчасно до відділу соціального захисту органів місцевого самоврядування та надати фото дітей, яким виповнилося 6 років, розміром 3x4, ксерокопії паспортів та кодів батьків, свідоцтва про народження дітей, рішення про розірвання шлюбу (для розлучених), довідки про навчання дітей у вищих навчальних закладах з 18 до 23 років.
- після закінчення терміну дії посвідчення дитини з багатодітної сім'ї в 14 років, необхідно посвідчення продовжити у відділах соціального захисту органів місцевого самоврядування, при цьому надається 1 фото дитини розміром 3x4.
- після закінчення терміну дії посвідчення дитини з багатодітної сім'ї в 18 років, строк дії посвідчення продовжується, при цьому необхідно надати довідку про зарахування або навчання у вищому навчальному закладі на денній формі навчання. Таку довідку необхідно надавати кожного року.
- якщо в багатодітній сім'ї народилися ще діти, до органів місцевого самоврядування необхідно надати копію свідоцтва про народження дитини, для того щоб вписати новонароджену дитину в посвідчення батьків багатодітної родини.

Багатодітна сім'я, яка отримала посвідчення має право користуватися пільгами: 50% оплати знижка за газ, світло, воду, а їх діти мають право на безкоштовний проїзд у міському та приміському транспорті, крім таксі.

Багатодітна сім'я, яка не має посвідчення, не може користуватися пільгами для батьків та дітей багатодітної сім'ї.

Запитання:

Які документи необхідно подати для отримання допомоги при народженні дитини та які її розміри?

Відповідь:

Допомога при народженні дитини призначається за умови, що звернення за її призначенням надійшло не пізніше ніж через 12 календарних місяців після народження дитини

Допомога при народженні дитини надається одному з батьків дитини, опікуну, які постійно проживають разом з дитиною, з метою створення належних умов для її повноцінного утримання та виховання.

Для призначення допомоги при народженні дитини за умови пред'явлення паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, подається:

- 1) заява одного з батьків (опікуна), з яким постійно проживає дитина, що складається за формою, затвердженою Мінсоцполітики;
- 2) копія свідоцтва про народження дитини (з пред'явленням оригіналу).

Заява, зазначена у підпункті 1 цього пункту, може бути подана в електронній формі (з використанням інформаційно-комунікаційних систем, через офіційний веб-сайт Мінсоцполітики або інтегровані з ним інформаційні системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, зокрема з використанням кваліфікованого електронного підпису) структурному підрозділу з питань соціального захисту населення. В такому разі факт народження дитини на території України підтверджується за інформацією з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, отриманою шляхом електронної взаємодії у порядку, встановленому Мінсоцполітики та Мін'юстом. У разі надходження надісланої з використанням інформаційно-комунікаційних систем заяви без кваліфікованого електронного підпису громадянина орган соціального захисту населення повідомляє заявнику, що допомога при народженні дитини призначається лише після підписання у місячний строк зазначеної заяви. У разі непідписання заяви у зазначений строк подається нова заява.

Особи, що звернулися за призначенням допомоги при народженні другої

дитини або наступних дітей (народжених до 30 червня 2014 р.), подають копії свідоцтв про народження кожної дитини, яка враховується під час визначення розміру допомоги.

Опікуни подають, крім зазначених документів, копію рішення про встановлення опіки.

Жінки, які мають задеклароване (zareєстроване) місце проживання (перебування) на території України і народили дитину під час тимчасового перебування за межами України, подають видані компетентними органами країни перебування і легалізовані в установленому порядку документи, що засвідчують народження дитини, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

У період дії воєнного стану для призначення допомоги при народженні дитини один із батьків (опікун), який тимчасово перебуває за межами України (крім осіб, які перебувають на території держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України), надсилає до органу соціального захисту населення за своїм зареєстрованим (задекларованим) місцем проживання (перебування) заяву та видані компетентними органами країни перебування і легалізовані в установленому порядку документи, що засвідчують народження дитини.

Допомога при народженні першої та кожної наступної дитини, яка народилася після 30 червня 2014 р., надається у розмірі 41280 гривень. Виплата допомоги здійснюється одноразово у сумі 10320 гривень, решта суми допомоги виплачується протягом наступних 36 місяців рівними частинами.

Для отримання винагороди жінка, якій присвоєно почесне звання, або уповноважена нею особа подає за місцем реєстрації зазначеної жінки такі документи:

- заяву про виплату винагороди із зазначенням способу виплати відповідно до пункту 6 цього Порядку;
- копію сторінок паспорта з даними про прізвище, ім'я та по батькові, місце реєстрації.

Заяви з необхідними документами для виплати винагороди приймаються

посадовими особами виконавчого органу або центру надання адміністративних послуг виключно з формуванням електронної справи. Сума винагороди обчислюється відповідно до Указу Президента України від 25 грудня 2007 р. № 1254 "Про одноразову винагороду жінкам, яким присвоєно почесне звання України "Мати-героїня" жінкам, яким почесне звання присвоєно:

- 1) починаючи з 2011 року, - виходячи з розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого з 1 січня року, в якому жінці було присвоєно почесне звання.

Присвоєння багатодітним матерям почесного звання України «Мати-героїня» та виплата одноразової винагороди:

Почесне звання України «Мати-героїня» є вищою формою відзначення громадян за видатні заслуги перед Україною, яке присвоюється згідно Закону України «Про почесні звання України» жінкам, які народили та виховали до восьмирічного віку п'ятьох і більше дітей, зробили вагомий внесок у виховання дітей у сім'ї, створили сприятливі умови для здобуття дітьми освіти, розвитку їх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей.

Рішення про присвоєння звання України «Мати-героїня» приймає виконавчий комітет сільської, селищної та міської рад, який детально вивчає умови проживання та навчання дітей з багатодітної родини. Після одержання рішення, багатодітна мати подає документи до відділу соціального захисту населення органів місцевого самоврядування готується нагородний лист на багатодітну матір для представлення її до відзначення державною нагородою України та передається до обласної державної адміністрації. Обласна державна адміністрація уважно розглядає кожен пакет документів та передає його до Комісії державних нагород та геральдики при Президентові України. Лише після підписання Указу Президента України про присвоєння почесного звання «Мати-героїня» здійснюється одноразова грошова винагорода жінкам, яким присвоєно таке звання. Грошова винагорода не є соціальною допомогою.

Не мають підстав піднімати питання про присвоєнню вказаного звання багатодітні жінки, діти яких не мають повної загальної середньої освіти, діти яких перебували на обліку у кримінальній міліції у справах дітей, діти яких були засуджені або діти яких зловживають спиртними напоями, діти яких

виховувались в інтернатних закладах.

Запитання:

Яку сім'ю можна назвати багатодітною. Що потрібно зробити для отримання статусу Що являє собою багатодітна сім'я?

Відповідь:

Якщо в сім'ї між подружжям офіційно зареєстрований шлюб і в цій сім'ї виховуються троє або більше неповнолітніх дітей, то таку сім'ю можна назвати багатодітною. Це стосується і тих випадків, коли неповнолітні діти у офіційно зареєстрованих подружжя були народжені в попередніх шлюбах, але проживають разом в новій сім'ї, і їх, в цілому, в цій сім'ї більше трьох. Також багатодітною вважається і та сім'я, в якій на утриманні тільки одного з батьків (матері або батька) знаходяться троє і більше неповнолітніх дітей. Статус «багатодітності» може бути продовжений на період після повноліття дітей у тому випадку, якщо вони навчаються в навчальному закладі на денному відділенні (відповідно до статті № 1 Закону України "Про охорону дитинства"). В цьому випадку статус багатодітної сім'ї зберігається до закінчення дитиною навчання, але не пізніше, ніж він досягне віку 23 років.

Запитання:

Куди потрібно звернутися для оформлення статусу багатодітної сім'ї, і які документи необхідно надати?

Відповідь:

Щоб офіційно підтвердити статус багатодітної сім'ї, всі члени цієї сім'ї (батьки і діти старше 6 років) повинні отримати посвідчення відповідного зразка. Для отримання таких посвідчень достатньо звернення одного з батьків. Для цього потрібно подати заяву до структурного підрозділу районної держадміністрації, або міської ради за місцем реєстрації одного з батьків. Перелік документів для отримання статусу багатодітної сім'ї: Заява на отримання дітьми посвідчень приналежності до багатодітної сім'ї. Пишеться від імені одного з батьків; Копія свідоцтва про укладення шлюбу (цей пункт не відноситься до багатодітних батьків-одинаків); Копії свідоцтв про народження всіх дітей; Копії паспорта заявника-сторінок з фотографією власника, даними про прізвище, ім'я та по батькові, датою і місцем видачі паспорта, і місцем

реєстрації власника паспорта; Копія таких же сторінок паспорта другого з батьків; Довідка про склад сім'ї за формою № 3; Фотографії 3 на 4 см кожного члена багатодітної сім'ї; Довідка з навчального закладу (загальноосвітнього, професійно-технічного або вищого) в якому на момент подання заяви навчається дитина (це стосується дітей віком від 18 до 23 років, які навчаються за денною формою навчання); Якщо адреси реєстрації у батьків різні, то потрібно надати також довідку про те, що за місцем реєстрації другого з батьків видачі посвідчень про статус багатодітної сім'ї не проводилося. Таку довідку отримують або в структурному підрозділі, або у виконавчому органі міськради за місцем реєстрації другого з батьків. З якого віку необхідно отримати посвідчення про те, що дитина з багатодітної сім'ї? Посвідчення про «багатодітність» сім'ї, в якій росте дитина, видається дітям з 6 років. Після того, як дитині виповниться 14 років, в посвідчення потрібно вклеїти нову фотографію.

Питання:

На які пільги мають право багатодітні сім'ї?

Відповідь:

Багатодітним сім'ям надаються такі пільги:

- 50 % знижка плати за користування житлом у межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожного члена сім'ї, який постійно проживає в жиллому приміщенні будинку, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);
- 50 % знижка плати за користування комунальними послугами (газопостачання, електропостачання та інші послуги) та вартості скрапленого балонного газу для побутових потреб у межах норм, визначених законодавством;
- 50 % знижка вартості палива, у тому числі рідкого, в межах норм, визначених законодавством, у разі якщо відповідні будинки не мають центрального опалення;
- позачергове встановлення квартирних телефонів. Абонентна плата за користування квартирним телефоном встановлюється у розмірі 50 % від затверджених тарифів.

«Зазначені пільги надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу (у 2021 році - 3180 гривень)», - звертають увагу у міністерстві.

Діти з багатодітних сімей мають право на такі пільги:

- безоплатне одержання ліків за рецептами лікарів;
- щорічне медичне обстеження і диспансеризація в державних та комунальних закладах охорони здоров'я із залученням необхідних спеціалістів, а також компенсація витрат на зубопротезування;
- першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;
- за наявності посвідчення встановленого зразка, безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі), автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів (внутрішньорайонних, внутрішньо- та міжобласних), незалежно від відстані та місця проживання;
- безоплатне одержання послуг з оздоровлення та відпочинку.

Питання:

Який порядок звернення особи за власною ініціативою до органу ведення Державного реєстру виборців щодо включення до Реєстру?

Відповідь:

Відповідно до статті 19 Закону України “Про Державний реєстр виборців” кожен виборець може за власною ініціативою звернутися до органу ведення Реєстру щодо включення до Реєстру, а саме:

Особа, яка набула права голосу/особа, яка має право голосу, однак виявила, що вона не включена до Реєстру, може за власною ініціативою звернутися до органу ведення Реєстру за місцем свого проживання на території України. Особа подає до органу ведення Реєстру письмову заяву за формою, встановленою розпорядником Реєстру, із зазначенням відомостей про себе або через уповноважену особу, повноваження якої оформлені відповідно до

законодавства. Також, заява може бути надіслана особою в електронній формі за підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до закону, з використанням мережі Інтернет у встановленому розпорядником Реєстру порядку. До заяви про включення до Реєстру додається копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України (паспорт громадянина України/тимчасове посвідчення громадянина України). Відомості про постійну нездатність виборця пересуватися самостійно (за наявності підстав) зазначаються у заяві, яка подається разом з документом (копією документа), що підтверджує відповідний факт.

Особа, яка набула права голосу і проживає чи на час набуття права голосу перебуває за межами України, може особисто або з використанням мережі Інтернет звернутися щодо свого включення до Реєстру до закордонної дипломатичної установи України за місцем свого проживання. До заяви про включення до Реєстру додається копія документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України. Керівник закордонної дипломатичної установи України невідкладно передає заяву до органу ведення Реєстру в Міністерстві закордонних справ України.

Орган ведення Реєстру перевіряє, чи особа, яка звернулася із заявою про включення до Реєстру, не була до цього часу включеною до Реєстру, а також у разі необхідності перевіряє відомості, зазначені в заяві та необхідні для внесення запису до Реєстру, шляхом звернення до органів, закладів, установ щодо перевірки достовірності даних.

У разі включення виборця до Реєстру орган ведення Реєстру вручає виборцю або надсилає на виборчу адресу/електронну адресу виборця повідомлення про його включення до Реєстру за формою, встановленою розпорядником Реєстру.

У разі якщо виборець уже включений до Реєстру, йому вручається або надсилається також повідомлення на вказану в заяві виборчу адресу або зазначену ним електронну адресу.

Керівник органу ведення Реєстру може відмовити у задоволенні заяви особи, з таких підстав: якщо встановлено, що така особа не має права голосу; якщо перевіркою встановлено невідповідність відомостей, зазначених у заяві.

Особі, якій відмовлено у включенні до Реєстру, повідомляється про це у письмовій формі із зазначенням вичерпного переліку підстав відмови. Таке повідомлення вручається/надсилається на адресу, зазначену в заяві чи на зазначену адресу електронної пошти.

Питання:

Чи здійснює районна державна адміністрація квартирний облік пільгових категорій громадян?

Відповідь:

Згідно діючого законодавства, до компетенції районних державних адміністрацій не відноситься облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» питання обліку громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов належить до власних повноважень виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування.

Ст.36 Житлового Кодексу Української РСР вказує, що облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, здійснюється, як правило, за місцем проживання у виконавчому комітеті міської, селищної, сільської ради.

Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської ради професійних спілок від 11 грудня 1984 року №470 «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР» також наголошує, що облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, здійснюється, як правило, за місцем проживання у виконавчому комітеті міської, селищної, сільської ради. Відповідно до ст. 7 вищевказаної постанови, голови виконавчих комітетів місцевих рад несуть персональну відповідальність за стан квартирної обліку і правильність надання жилих приміщень.

Питання:

Як містобудівна документація впливає на земельні відносини?

Відповідь

Важливість наявності містобудівної документації на місцевому рівні визначається тим, що на її основі має виділятися земля для містобудівних потреб. Відповідно до частини 3 статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у разі відсутності плану зонування або детального плану території, затвердженого відповідно до вимог цього Закону, передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у власність чи користування фізичним та юридичним особам для містобудівних потреб забороняється. Таким же чином відповідно до частини 4 статті 24 Закону зміна цільового призначення земельної ділянки, яка не відповідає плану зонування території та/або детальному плану території, також заборонена.

Як видно, цей закон змінив ситуацію із можливостями забудови або іншого використання земель і цілком підняв значення містобудівної документації.

Містобудівна документація визначає розвиток відповідної території, на якій регламентуються режими використання земель, визначаються довгострокові перспективи розвитку, особливості регулювання забудови, певні умови та обмеження тощо. Тому саме наявність якісної містобудівної документації стає провідним чинником ефективного інвестиційного процесу на тій чи іншій території.

Також важливе місце під час розроблення або реалізації відповідної містобудівної документації займають такі питання, як забезпечення санітарної та екологічної безпеки територій, їх озеленення, інженерний захист території від небезпечних геологічних та інших явищ техногенного та природного походження, реалізація інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) тощо. Усі ці аспекти враховуються у проектах містобудівної документації.

Питання:**Кому необхідно отримувати дозвіл на утворення (розміщення) відходів?****Відповідь:**

Закон України «Про відходи» у статті 1 визначає відходи як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення. Передбачено зокрема, що суб'єкти господарювання повинні провадити певні дії поводження з відходами - тобто, дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;

Стаття 13 зазначеного Закону визначає суб'єктів у сфері поводження з відходами - громадян України, іноземців та осіб без громадянства, а також підприємства, установи та організації усіх форм власності, діяльність яких пов'язана із поводженням з відходами.

Відповідно до вимог статті 31 цього Закону діє Постанова КМУ від 3 серпня 1998 р. N 1218 «Про затвердження Порядку розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів».

Цей Порядок визначає правила розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів, у тому числі небезпечних, на території України.

Розгляд заяв, проектів лімітів на утворення та розміщення небезпечних відходів, погодження таких проектів лімітів, видачу дозволів на розміщення небезпечних відходів здійснює Мінприроди відповідно до цього Порядку.

Розгляд заяв, проектів лімітів на утворення та розміщення безпечних відходів, погодження таких проектів лімітів, видачу дозволів на розміщення безпечних відходів здійснюють органи Мінприроди на місцях відповідно до цього Порядку.

Визначено і терміни подачі та розгляду заяв та документів, необхідних для отримання дозволів та затвердження лімітів: власники відходів, які здійснюють лише їх розміщення, до 1 квітня, а власники відходів, які утворюють та розміщують їх на своїй території, до 1 червня поточного року подають до органів Мінекоресурсів на місцях заяви на одержання дозволу на розміщення відходів у наступному році.

Питання:

Як подавати показники лічильника і здійснювати оплату за послугу газопостачання ?

Відповідь:

З 1 по 5 число кожного місяця усі користувачі газу мають передавати показання газового лічильника. Це необхідно робити, щоби отримувати коректні нарахування у майбутніх рахунках за доставку та спожитий газ. Інформація актуальна для тих клієнтів, які раніше отримували природний газ від 17 постачальників під брендом «ТВІЙ ГАЗБУТ» (де передача показань відбувається через клієнтський простір 104.ua) та ТОВ «Одесагаз-Постачання».

Акцентуємо вашу увагу, що облік газу – зобов'язання та відповідальність оператора ГРМ (облгазів). Працівники саме цих компаній періодично приходять до вас знімати дані лічильника, перевіряти стан газового обладнання тощо. Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» здійснює постачання природного газу побутовим споживачам та не збирає показання лічильників.

Передати показання можна кількома зручними способами:

- На сайті або в чатботі вашого облгазу.
- Зателефонувавши до контакт-центру вашого облгазу.
- У платіжці за розподіл газу, вказавши перші п'ять цифр на чорному фоні та дві на червоному.

Також можна передавати показання своїх газових лічильників SMS-повідомленням на короткий номер 7104. Заповнювати SMS слід наступним чином: спочатку зазначити номер особового рахунку (складається з 10 цифр), а потім через пробіл показання лічильника (до 5 цифр). Якщо повідомлення заповнене без помилок, то незабаром після його відправки прийде відповідь.

Питання:

Як та коли передавати показники лічильника електроенергії?

Відповідь:

Обсяги спожитої електроенергії визначаються за розрахунковий період – це один календарний місяць. Споживачі повинні подати дані:

-за два дні до закінчення поточного календарного місяця та протягом 1-3 числа наступного місяця (в цьому випадку дані будуть зараховані за 1 число).

Якщо показники лічильника світла передати пізніше, то дані на 1 число розраховуються за середньодобовим обсягом споживача.

Як передати показники світла в Одесі та Одеській області:

Жителі Одеси та області можуть передати показники через ДТЕК Одеські електромережі:

- в особистому кабінеті на сайті;
- зателефонувавши до кол-центру за контактами;
- через чат-боти (Viber, Telegram, Facebook Messenger);
- в мобільному додатку Line of Light (Google Play Market).

Служба у справах дітей Роздільнянської районної державної адміністрації повідомляє:

Яке грошове і матеріальне забезпечення отримують батьки-вихователі?

- Законодавством передбачено відрахування страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за непрацюючих батьків-вихователів на суми їх грошового забезпечення.

- Відрахування надходять на рахунки управлінь Пенсійного фонду України у районах, містах і районах у містах, відкриті в установах уповноваженого банку.

- Батькам-вихователям дитячих будинків сімейного типу виплачується грошове забезпечення, яке визначено у розмірі 35% від соціальної допомоги на кожну дитину-вихованця, але не більше п'яти прожиткових мінімумів для працездатної особи. При цьому грошове забезпечення може отримувати один із батьків-вихователів або за їх спільною згодою сума грошового забезпечення розподіляється між ними рівними частинами. У разі затвердження нового рівня прожиткового мінімуму розмір соціальної допомоги та грошового забезпечення перераховується без додаткового звернення батьків-вихователів.

- Заощаджені протягом року бюджетні кошти вилученню не підлягають і використовуються батьками-вихователями для задоволення потреб вихованців у наступному році.

- Питання захисту житлових прав батьків-вихователів та осіб, які проживають з ними, регулюються угодою.

Хто здійснює контроль за умовами проживання вихованців?

- Контроль за умовами проживання вихованців здійснюють органи опіки та піклування і служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст республіканського значення Автономної Республіки Крим і міст обласного значення.

- Раз на рік служба у справах дітей за місцем знаходження дитячого будинку сімейного типу готує звіт про стан виховання, утримання і розвитку дітей в дитячому будинку сімейного типу на основі інформації, що надається соціальним працівником, який здійснює соціальне супроводження родини, вихователем дошкільного навчального закладу або класним керівником загальноосвітнього навчального закладу, де навчається дитина, дільничним лікарем-педіатром і дільничним інспектором місцевого відділку міліції. Батьки-вихователі обов'язково ознайомлюються зі складеним звітом, який затверджується начальником служби у справах дітей.

- осіб, які зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- осіб, які страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;
- осіб, які були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- осіб, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу).

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, що передували місяцю звернення із заявою про утворення дитячого будинку сімейного типу не може бути менший ніж розмір прожиткового мінімуму, встановлений законом для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

Не можуть бути батьками-вихователями особи, з якими проживають члени сім'ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

Крок 1. Прийняття рішення

Рішення про створення дитячого будинку сімейного типу приймається районною держадміністрацією, виконавчим комітетом міської ради на підставі заяви осіб або особи, які виявили бажання створити такий будинок, з урахуванням результатів навчання, подання відповідного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і висновку служби у справах дітей про наявність умов для його створення.

Крок 2. Навчання

Особи, які виявили бажання стати батьками-вихователями, в обов'язковому порядку мають пройти навчання, організоване центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням спеціалістів з питань психології, педагогіки, медицини тощо, за спеціальною програмою.

Слід враховувати, що коли хоча б один із кандидатів у батьки-вихователі не пройшов курс підготовки, або його визнано в установленому порядку недієздатним або обмежено дієздатним, позбавлено батьківських прав, або він є колишнім опікуном (підклувальником, усиновителем), позбавленим відповідних повноважень за неналежне виконання покладених на нього обов'язків, то він не отримає дозволу на створення дитячого будинку сімейного типу.

Крок 3. Укладення договору

Між батьками-вихователями та органом, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, укладається договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу.

Дитячий будинок сімейного типу – окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Загальна кількість дітей (власних та вихованців) у дитячому будинку не повинна перевищувати 10 чоловік.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку, а в разі продовження навчання у професійно-технічному, вищому навчальному закладі I-IV рівня акредитації – до 23 років або до закінчення відповідних навчальних закладів.

Влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу проводиться з урахуванням віку батьків-вихователів та дітей, за умови що на час досягнення обома батьками-вихователями пенсійного віку всі вихованці досягли віку вибуття з дитячого будинку сімейного типу. У разі досягнення пенсійного віку одним з батьків-вихователів час перебування дітей визначається за віком молодшого з батьків. В окремих випадках за згодою сторін дитячий будинок сімейного типу може функціонувати і після досягнення батьками-вихователями пенсійного віку, але не більше ніж протягом п'яти років.

Не допускається одночасне застосування різних форм влаштування дітей у дитячий будинок сімейного типу, крім випадків, коли батьки-вихователі перебувають з підопічним у сімейних чи родинних відносинах.

На виховання та спільне проживання у дитячий будинок сімейного типу влаштовуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на відповідній адміністративно-територіальній одиниці або перемістилися з тимчасово окупованої території чи району проведення антитерористичної операції.

Створити дитячий будинок сімейного типу можуть повнолітні та працездатні особи, за винятком:

- осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- осіб, позбавлених батьківських прав;
- осіб, які були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;
- осіб, які за станом здоров'я не можуть виконувати обов'язки щодо виховання дітей (інваліди I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);
- осіб, які перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

Які права та обов'язки батьків-вихователів?

- Батьки-вихователі несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців. Вони є законними представниками вихованців у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень. Батьки-вихователі не можуть використовувати надані їм права всупереч інтересам дитини.

- Батьки-вихователі дитячих будинків сімейного типу зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці.

- Виховання дитини має спрямовуватися на розвиток її особистості, поваги до прав, свобод людини і громадянина, мови, національних історичних і культурних цінностей українського та інших народів, підготовку дитини до свідомого життя у суспільстві в дусі взаєморозуміння, миру, милосердя, забезпечення рівноправності всіх членів суспільства, злагоди та дружби між народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Фінансове та матеріальне забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу. Як і ким забезпечується функціонування дитячого будинку сімейного типу?

- Орган, що ухвалив рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, позачергово надає батькам-вихователям індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру, у разі наявності, за нормами, встановленими законодавством. Надане в користування житлове приміщення повинне бути обладнане необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку, перелік яких визначається органом, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу. Користування наданим житловим приміщенням здійснюється в порядку, встановленому законодавством для користування службовими приміщеннями.

- За згодою сторін угоди дитячому будинку сімейного типу може надаватися у користування земельна ділянка для ведення садівництва та городництва поблизу, де розташований будинок, а також транспортний засіб.

- Різні питання матеріального та фінансового забезпечення дитячого будинку сімейного типу (проведення у разі потреби поточного або капітального ремонту житла тощо) вирішуються органом, який прийняв рішення про його створення.

За рахунок яких коштів утримуються вихованці дитячого будинку сімейного типу?

- Фінансування дитячого будинку сімейного типу відбувається з державного бюджету. Розмір державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, становить два прожиткових мінімуми для дітей відповідного віку.

- За вихованцями зберігаються раніше призначені аліменти, пенсія, інші види державної допомоги. У такому випадку, інші державні допомоги, розмір допомоги визначається як різниця між двома прожитковими мінімумами та розміром інших виплат.

- Суми коштів, що належать вихованцям як пенсія, аліменти чи інші види державної допомоги, переходять у розпорядження батьків-вихователів і витрачаються на утримання вихованців.

Зауважте! Орган, який прийняв рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, зобов'язаний контролювати виконання батьками-вихователями своїх обов'язків щодо виховання та утримання дітей.

Перелік документів, які необхідно подати до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу:

- заява кандидатів у батьки-вихователі про утворення дитячого будинку сімейного типу із зазначенням інформації про наявність або відсутність кредитних зобов'язань;
- довідку про склад сім'ї (форма 3)
- копію свідоцтва про шлюб (для подружжя);
- довідку про проходження курсу підготовки і рекомендацію центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення їх у банк даних про сім'ї потенційних усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;
- копії паспортів;
- довідку про доходи за останні шість місяців або довідка про подану декларацію про майновий стан і доходи (про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку);
- довідка про наявність / відсутність виконавчого провадження стосовно боргових зобов'язань;
- довідку про стан свого здоров'я та осіб, які проживають разом з ними;
- письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом з кандидатами у батьки-вихователі, якщо останні вирішили створити дитячий будинок сімейного типу на власній житловій площі, засвідчену нотаріально.

Питання та відповіді

Чи втрачає дитина, яка виховується в дитячому будинку сімейного типу, статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування?

- За вихованцями дитячих будинків сімейного типу зберігаються пільги та державні гарантії, встановлені законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
- Вихованці мають право підтримувати особисті контакти з батьками та іншими родичами, якщо це не суперечить їх інтересам і не заборонено рішенням суду. Форму такого спілкування визначають органи опіки та піклування за погодженням з батьками-вихователями та за участю соціального працівника, який здійснює соціальне супроводження.

Чи обов'язково батькам-вихователям мати педагогічну освіту?

- Вимоги щодо наявності у батьків-вихователів будь-якої, в тому числі і педагогічної, освіти законодавством не передбачено. Створити дитячий будинок сімейного типу і взяти дітей на виховання може кожен громадянин відповідно до вимог, що викладаються в Положенні про дитячий будинок сімейного типу, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 564.

ОПІКА, ПІКЛУВАННЯ

Опіка - це форма влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян, що переважно перебувають у родинних стосунках з цими дітьми, з метою забезпечення виховання, освіти, розвитку, захисту прав та інтересів дітей (19 глава Сімейного Кодексу України).

Опікун (піклувальник) є законним представником інтересів дитини і відповідальним за її життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток. Для гарантування цих стандартів відповідно до закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» опікун (піклувальник) має можливість отримувати на дитину державну допомогу.

Під опікою (піклуванням) можуть перебувати діти, які мають статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування. Опіка сироти встановлюється над дитиною, яка не досягла 14 років, а піклування - над дитиною у віці від 14 до 18 років.

Опікун (піклувальник) призначається за його заявою з числа осіб близьких дитині, або інших осіб, за врахуванням їх спроможності виконувати опікунство над сиротою і всі пов'язані з цим обов'язки, з огляду на сформовані відносини між кандидатом в опікуни та дитиною. Встановлення опіки (піклування) над сиротою здійснюється Службою у справах дітей за місцем проживання дитини або опікуна (піклувальника).

Дитина, над якою встановлено опіку чи піклування:

- ❖ зберігає статус сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, та користується всіма відповідними пільгами;
- ❖ зберігає свої прізвище, ім'я, по батькові;
- ❖ має право на проживання в сім'ї опікуна або піклувальника, на опіку з його боку;
- ❖ зберігає право на житло і майно, яке їй належить; за їх збереження до досягнення дитиною повноліття відповідальні органи опіки та піклування.

Не може бути опікуном, піклувальником дитини особа, яка зловживає спиртними напоями, наркотичними засобами, особа, позбавлена батьківських прав, а також особа, інтереси якої суперечать інтересам дитини (ст. 244 Сімейного кодексу України).

Особи, які не можуть бути опікунами (піклувальниками):

- не досягли 18 років;
- визнані в установленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіка, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу, було припинено з їх вини;
- були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі, та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;
- є інвалідами I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду;
- проживають на спільній житловій площі з членами сім'ї, які мають розлади здоров'я або поведінку чи спосіб життя, що може негативно вплинути на здоров'я дитини, її фізичний, психологічний, моральний стан або інтелектуальний розвиток;
- не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- поведінка та інтереси яких суперечать інтересам дитини, яка може бути влаштована в сім'ю на виховання.

ЯКІ КРОКИ ДО ВСТАНОВЛЕННЯ ОПІКИ?

КРОК 1. Напишіть заяву (від подружжя приймається спільна заява, підписана обома подружжями) в службу у справах дітей за місцем свого проживання і додайте такий пакет документів:

- ✓ довідку про доходи за останні шість місяців або копію декларації про майновий стан і доходи, засвідчену в установленому порядку;
- ✓ документ, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням;
- ✓ копію свідоцтва про шлюб (для осіб, які перебувають у шлюбі);
- ✓ довідку про проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і рекомендацію центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення кандидатів до єдиного банку даних;
- ✓ копію паспорта;
- ✓ висновок про стан здоров'я заявника, складений за формою згідно з додатком 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 №866;
- ✓ довідку від нарколога та психіатра для осіб, які проживають разом із заявниками;
- ✓ довідку про наявність чи відсутність судимості для кожного заявника, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника;
- ✓ письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, що проживають разом з особою, яка бажає взяти дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, під опіку, піклування, утворити прийомну сім'ю або на власній житловій площі - дитячий будинок сімейного типу, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка здійснює прийом документів, про що робиться позначка на заяві зі зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Строк дії документів становить дванадцять місяців з дати видачі.

КРОК 2. Після подачі заяви кандидатом, протягом 10 робочих днів працівник Служби у справах дітей обробляє ваші документи, оглядає ваші житлово-побутові умови, складає акт і пише висновок про вашу спроможність виконувати опікунські обов'язки і спроможність взяти дитину під опіку.

КРОК 3. В обласному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді ви повинні пройти курси кандидатів в опікуни/піклувальники та отримати довідку про проходження навчання та рекомендації.

КРОК 4. Ви успішно пройшли всі етапи і тепер можете взяти дитину під опіку (тобто стаєте його законним опікуном) на підставі рішення органу опіки та піклування.

Дитина проживає разом з вами!

Що таке усиновлення?

Усиновлення – це прийняття усиновлювачем у свою сім'ю дитини на правах сина або дочки, що здійснене на підставі рішення суду. Хто може бути усиновлювачем? Усиновлювачем дитини може бути дієздатна особа віком не молодша двадцяти одного року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини. Усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на п'ятнадцять років. Різниця у віці між усиновлювачем та дитиною не може бути більшою ніж сорок п'ять років. Усиновлювачами можуть бути подружжя, а також, особи, які не перебувають у шлюбі, за умови, що вони є громадянами України. Одинокі іноземці не мають права усиновлення українських дітей.

Хто може бути усиновленим?

Усиновленими можуть бути: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, батьки, яких дали нотаріально посвідчену згоду на усиновлення. Кількість дітей, яку може усиновити один усиновлювач не обмежується.

З чого почати усиновлення дитини?

Громадяни України, які бажають усиновити дитину, звертаються з письмовою заявою про взяття їх на облік кандидатів в усиновлювачі до служби у справах дітей за місцем проживання. Заява вважається поданою, якщо до неї додані всі документи, визначені законодавством.

Як здійснюється пошук дитини для усиновлення?

Інформація про дітей, які можуть бути усиновлені, надається кандидатам в усиновлювачі службами у справах дітей за місцем їх обліку, службами у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій. Для пошуку дитини кандидати в усиновлювачі можуть самостійно звертатись до зазначених вище установ. Кандидату в усиновлювачі надаються відомості про ім'я, вік, стать дитини, стан її здоров'я, правові підстави для усиновлення, форму влаштування, наявність або відсутність братів, сестер. Ознайомлення з інформацією про дитину супроводжується показом її фото. Слід знати, що дитина, яка має правові підстави для усиновлення, може виховуватись як у закладі, так і в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, над якими встановили опіку, піклування.

Як здійснюється знайомство з дитиною?

Кандидати в усиновлювачі знайомляться з дитиною за місцем її проживання у присутності представника служби у справах дітей, працівників дитячого або іншого закладу, в якому проживає дитина, прийомних батьків, батьків вихователів, опікунів, піклувальників. Знайомство та встановлення контакту з дитиною здійснюється за направленням служби у справах дітей. Термін дії направлення 10 робочих днів, у разі необхідності він може бути продовжений за заявою кандидата в усиновлювачі, але не більш ніж на 10 робочих днів. Якщо протягом часу дії направлення кандидат в усиновлювачі не подав до служби у справах дітей заяву про усиновлення дитини вважається, що він відмовився від її усиновлення.

Які права має кандидат в усиновлювачі?

Кандидат в усиновлювачі має право: ознайомитися з особовою справою та медичною картою дитини, провести додаткове медичне обстеження дитини, яка може бути усиновлена, у державному або комунальному закладі охорони здоров'я, відвідувати дитину за місцем її проживання щодня протягом строку дії направлення та спілкуватися з нею у час, визначений керівником закладу, прийомними батьками, батьками вихователями, опікунами, піклувальниками, але не менш як три години в день. Після встановлення контакту з дитиною та подання до служби у справах дітей заяви про бажання її усиновити, кандидати в усиновлювачі мають право продовжувати щоденне спілкування з дитиною до набрання чинності рішення суду про усиновлення.

Які обов'язки усиновлювача?

Усиновлювач зобов'язаний: особисто забрати дитину із закладу чи сім'ї, в якій вона виховується, в присутності представника служби у справах дітей після пред'явлення копії рішення суду про усиновлення, надавати можливість представникам служби у справах дітей за місцем свого проживання здійснювати нагляд за умовами проживання і виховання дитини, повідомляти службу у справах дітей, яка здійснює нагляд за умовами проживання і виховання усиновленої дитини, про зміну місця проживання.

Хто приймає рішення про усиновлення дитини?

Рішення про усиновлення дитини, яка проживає на території України, приймається судом.

Які особисті дані про дитину можна змінити при її усиновленні?

За рішенням суду при усиновленні дитини може бути змінено ім'я дитини, відомості про місце її народження, дату народження та місце складання актового запису про народження. Для зміни імені дитини потрібна її згода. Така згода не вимагається, якщо дитина живе в сім'ї усиновлювачів і звикла до нового імені. Дата народження дитини може бути змінена не більш як на шість місяців.

Які державні гарантії має усиновлювач?

Особі, яка усиновила дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, держава гарантує:

- отримання грошової допомоги при усиновленні дитини у розмірі, як при народженні першої дитини. При усиновленні двох і більше дітей розмір допомоги не змінюється;
- надання відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- надання одноразової оплачуваної відпустки тривалістю 56 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (при усиновленні дитини віком старше трьох років);
- надання щорічної оплачуваної відпустки тривалістю 10 календарних днів.

Що таке таємниця усиновлення?

Таємниця усиновлення це право усиновлювача приховувати від інших людей та від самої дитини факт усиновлення. Особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо усиновлення (перебування осіб, які бажають усиновити дитину, на обліку, пошук ними дитини для усиновлення, подання заяви про усиновлення, розгляд справи про усиновлення, здійснення нагляду за дотриманням прав усиновленої дитини тощо), а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані не розголошувати її, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним.

Чи варто зберігати таємницю усиновлення?

Закріплене на законодавчому рівні право усиновлювача на таємницю усиновлення здебільшого захищає інтереси дорослого. По суті - це право дорослого зберігати свій спокій. Але є ще право дитини знати правду про своє походження. Стаття 7 Конвенції ООН про права дитини встановлює право дитини знати, на скільки це можливо, своїх батьків. Стаття 226 Сімейного кодексу України, встановлюючи право на таємницю усиновлення, разом з тим

передбачає, що особа, яка була усиновлена, має право після досягнення нею 14 років одержати інформацію щодо свого усиновлення. Дуже часто усиновлені діти дізнаються правду поза волею усиновлювача. Це призводить до шоку незалежно від того, як дитина дізналась про це – щось пригадала, перебирала документи, хтось розповів. Такий шок може мати тяжкі наслідки і призвести до серйозних криз аж до втечі дитини з дому, наркоманії, ранніх статевих стосунків, намірів суїциду тощо. Досвід багатьох усиновлювачів говорить, що страх відкриття таємниці усиновлення - це страх дорослої людини. Як правило, чим вищий ступінь секретності, тим сильніший страх. Краще, у доступній для дитини формі, якомога раніше говорити з нею про те як вона з'явилась в сім'ї. Діти, які від самого початку знають як тато і мама їх знайшли, сприймають це як належне.

Чи контролює держава умови життя і виховання дитини після її усиновлення?

Контроль за умовами проживання і виховання усиновленої дитини передбачений Сімейним кодексом України. Це – норма закону. Здійснює його служба у справах дітей за місцем проживання усиновленої дитини до досягнення дитиною повноліття. Протягом перших трьох років після усиновлення, в період адаптації дитини в сім'ї, спеціалісти служби у справах дітей щорічно відвідують дитину в сім'ї. У разі виявлення проблем у стосунках між дитиною і її новими батьками до роботи залучаються педагоги і психологи. В подальшому відвідування усиновленої дитини здійснюється за необхідністю, але кожні три роки в обов'язковому порядку проводиться планове обстеження умов проживання і виховання дитини.
